TKL

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos

Kertomus vuoden 2017 toiminnasta

Kertomus vuoden 2017 toiminnasta

sivu 2	Vuosi 2016 lyhyesti
sivu 2	Toiminta-ajatus
sivu 2	Toimitusjohtajan katsaus
sivu 3	Liikennepalvelut
sivu 4	Energia ja ympäristönsuojelu
sivu 5	Sisäinen valvonta ja riskien hallinta
sivu 6	Tiedotus ja markkinointi
sivu 6	Henkilökunta
sivu 7	Johtokunta
sivu 7	Tilinpäätös ja tilintarkastus
sivu 8	Tuloslaskelma
sivu 9	Tase
sivu 10	Rahoituslaskelma
sivu 11	Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä
sivu 12	Yhteystiedot

Lyhyesti

	2017	2016	2015	2014
Matkat vaihtoineen (milj.)	20,5	20,1	19,5	20,1
Ajokilometrit (milj.)	10,0	10,2	10,0	9,8
Linjakilometrit (milj.)	9,2	9,2	9,0	8,9
Vakinainen henkilöstö	354	338	332	314
Linja-autoja käytössä	148	143	136	134
Liikevaihto (milj. euroa)	27,5	27,1	27,5	28,1
Konsernituki (milj. euroa)	2,1	3,2	3,5	3,5

Toiminta-ajatus

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen toiminta-ajatus on tuottaa korkealuokkaisia paikallisia joukkoliikennepalveluja kestävän kehityksen mukaisesti, joustavasti, taloudellisesti ja turvallisesti.

Paino: Suomi Print Oy, Tampere 2018
Kuvat: Eric Koivanen, Matti Juuso, Marko Ketola, Pekka Pirhonen ja TKL

Toimitusjohtajan katsaus

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen menestyksekäs toiminta jatkui vuonna 2017. Liikelaitoksen palveluja ja toimintaa kehitettiin sekä tehostettiin edelleen monella tavalla. Edellisestä vuodenvaihteesta alkaen tarjosi TKL kaupunkilaisille mahdollisuuden liikkua myös täyssähköbusseilla jotka operoivat linjalla numero kaksi.

Kaupunginvaltuuston hyväksymiä linjauksia noudattava, ja jo useamman vuoden jatkunut toiminnan tehostaminen on luonut hyvät toiminnalliset ja taloudelliset lähtökohdat. Tämä on myös mahdollistanut joukkoliikenteen tilaajalle annetun yli seitsemän prosentin suuruisen tuotantohinnan alennuksen jatkamisen. Toimintavuonna tuotantosopimuksen mukaisista hinnoista annettu alennus vastasi edellisvuoden tapaan lähes kahta miljoonaa euroa. Alennetusta tuotantohinnasta huolimatta pystyttiin tilikaudelle 2017 annetut tulostavoitteet saavuttamaan ja jopa selkeästi ylittämään.

Taloudellista menestystä olivat oman tehostamistyön ohella edesauttamassa työelämän yleiset kustannussäästöt, sekä edelleen laskeneet eläkemenot. Eläkemenoperusteisten kulujen laskun vuoksi alennettiin tosin vastaavasti myös niiden kompensoimiseksi kohdennettua konserniavustuksen määrää. Vuoden 2018 budjetista konserniavustus on poistettu kokonaan.

Matkustajien tyytyväisyyttä mitattiin aiemman mallin mukaan joukkoliikenteen tilaajan teettämillä kahdella asiakastyytyväisyysmittauksella. Mittausten ongelmana on tosin ollut niiden kohdistuminen vain hyvin rajalliseen osaan TKL:n operoimaa liikennettä. Suoritetuissa mittauksissa tarkasteluun valikoituneiden linjojemme saama keskiarvo oli viisiportaisella asteikolla 4,02, mikä ylitti hieman edellisvuoden tason sekä tilaajan asettaman laatupalkkiorajan.

Matkustajamäärät jatkoivat edellisvuonna alkaneella nousu-uralla. Vuonna 2017 TKL kuljetti yhteensä yli 20,5 miljoonaa matkustajaa, mikä on runsaat kaksi prosenttia edellisvuotta enemmän. Samanaikaisesti operoitujen linjakilometrien määrä pysyi lähes ennallaan kasvun ollessa vain 0,2 prosenttia.

Osana linjaliikennettä, sekä sen ohella, TKL operoi aiempien vuosien tapaan erilaisia messu- ja tapahtumakuljetuksia. Särkänniemen huvipuistoon operoidussa kesäliikenteessä olivat koekäytössä uudet rahastuslaitteet ja uudenmalliset QR-koodatut yhdistelmäliput.

Edellisvuosina hankituista kevennetyn korirakenteen mukaisista linja-autoista oli saatu erittäin positiivisia kokemuksia niin polttoainetaloudellisuuden kuin käyttömukavuudenkin osalta. Myös ympäristöystävällisyys korostui näissä autoissa. Kaluston uusinvestoinneissa vuodelle 2017 nämä seikat otettiin huomioon ja kevään kaksiakselisten autojen hankinnat täydensivätkin kevytrakenteisten linja-autojen hankintaketjua. Lisäksi hankittiin kahdeksan kappaletta kolmiakselisia, lähes päästöttömällä Euro6 -moottorilla varustettua, linja-autoa sekä täydennyksenä neljä kappaletta käytettyjä linja-autoja.

Vuoden 2016 lopussa oltiin otettu käyttöön neljä täyssähköbussia. Uuden käyttövoiman mukaisen kaluston kanssa opiskeltiin ja opittiin paljon niiden ensimmäisen toimintavuoden aikana. Haasteita kertyi uuden tekniikan ohella myös Pyynikintorin pysäkkialueen kohdalla. Kitkatta ei siis ensimmäinen vuosi sähköisen liikenteen parissa suinkaan sujunut, mutta autot itsessään saivat sekä kuljettajilta että asiakkailta kiitosta.

TKL on hankkinut kalustonsa huoltopalvelut pääosin Tampereen Infralta. Palveluntarjoajan toiminnalliset muutokset ovat ohjanneet Tampereen kaupunkiliikennettä panostamaan myös omaehtoiseen huoltotoimintaan, jossa merkittävin laajentuminen vuoden 2017 puolella tapahtui rengashuollon osa-alueella. Sekä Infran toimintojen kehittämisen että TKL:n omaehtoisen valmiuden muodostaman kehityskaaren luonnollisena jatkumona, teki kaupunginhallitus loppuvuodesta 2017 päätöksen Tampereen Infran palveluksessa olevan linja-autojen korjaamo- ja huoltohenkilökunnan siirtymisestä osaksi TKL:n organisaatiota. Tämän muutoksen ajankohdaksi on sovittu kevät 2018.

Tampereen joukkoliikenteen tilaaman autopäivämäärän kasvun vuoksi TKL:n linja-autoja poistettiin käytöstä vuoden aikana hankittua määrää vähemmän. Käytöstä poistetuista autoista luovuttiin julkista huutokauppamenettelyä käyttäen, minkä seurauksena osa näistä autoista poistui kirjanpidosta vasta vuodenvaihteen jälkeen. Liikennekäytössä olevan kaluston lukumäärä nousi tilikauden aikana viidellä ja samalla sen keski-ikä laski aavistuksen, ollen nyt 6 v 11 kk. Kalustoinvestointien kokonaisarvo vuonna 2017 oli vajaat 3,0 miljoonaa euroa.

Kertomusvuoden lopussa Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen palveluksessa oli vakituisessa työsuhteessa kaikkiaan 354 henkilöä, mikä on kuusitoista enemmän kuin edellisvuonna. Lisäksi henkilöstötarvetta täydensivät kymmenkunta tarvittaessa töihin kutsuttavaa kuljettajaa. Palkallisten henkilötyövuosien määrän kasvu jäi kuitenkin alle viiteen. Sairauspoissaolot onnistuttiin kääntämään laskuun, vaikkakin hienoiseen. Työ tämän tavoitteen osalta jatkuukin edelleen.

Tilikauden taloudellinen kokonaistulos muodostui selkeästi budjetoitua paremmaksi, ollen liki 3,6 miljoonaa euroa. Kertynyt tulos vahvistaa edelleen TKL:n omavaraisuutta ja toimintakykyä.

Lähitulevaisuuden keskeisiä haasteita ovat korjaamo- ja huoltotoimintojen integrointi osaksi TKL:n organisaatiota, sekä kyky vastata kaupunkiseudun jatkuvasti muuttuviin linja-autoliikenteen vaateisiin niin henkilöstön kuin kalustonkin osalta. TKL jatkaa Tampereen kaupungin oman tuotannon roolissa ollen mukana selvittämässä ja pilotoimassa erilaisia joukkoliikenteen teknologisia kehityshankkeita. Toimintaan tehtäviltä investoinneilta edellytetäänkin soveltuvuutta myös pitkälle tulevaisuuteen.

Pekka Pirhonen
toimitusjohtaja

Liikennepalvelut

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos jatkoi, nyt yhdettätoista vuotta, toimintaansa tilaaja-tuottaja –mallin mukaisena Tampereen kaupungin oman tuotannon yksikkönä.

Toiminta-ajatuksena TKL:llä on korkealuokkaisten paikallisten joukkoliikennepalveluiden tuottaminen kestävän kehityksen mukaisesti, joustavasti ja laadukkaasti. Tätä liikelaitos toteuttaa vuosille 2012-2020 tehdyn tuotantosopimuksen mukaisesti. Palveluiden tilaajana toimii Tampereen joukkoliikenne.

Tampereen joukkoliikenteen järjestämisvastuu on seudullista. Tämä myötä myös TKL:n linjasto ulottuu osin ympäryskuntien puolelle. Tariffeista, lippujärjestelmistä, palveluiden ja linjareitistön suunnittelusta ja toteutuksesta sekä asiakasinformaatiosta vastaa tilaajayksikkö. Joukkoliikenteen tilaajan tehtäviin kuuluvat niin ikään aikataulujen ja autokiertojen suunnittelu sekä autoissa tapahtuvan lipunmyynnin hallinnointi. Tampereen joukkoliikenne vastaa myös joukkoliikenteen yleisestä markkinoinnista ja kilpailuttaa yksityiseltä sektorilta hankittavan liikennesuoritteen. Operaattorit saavat puolestaan korvauksen ajettujen linjakilometrien, linjatuntien ja autopäivien perusteella. Tuotantosopimukset

sisältävät myös kriteerit palvelun ja kaluston laadulle, sekä mahdollisille laatubonuksille ja sanktioille

Tuotantosopimuksen mukaiset hinnat on määritelty vuoden 2012 alusta lukien. Tämän jälkeen hintoihin on sovellettu neljännesvuosittain tarkasteltavan joukkoliikenteen yleisen kustannusindeksin muutosta. Vuodesta 2013 lukien TKL on tehostamistoimien ansiosta pystynyt antamaan tilaajalle sopimushinnasta erillisen alennuksen. Alennuksen määrää on pikkuhiljaa kasvatettu, niin että vuonna 2017 alennus oli yli 7%:a sopimuksen mukaisesta tasosta. Annetusta alennuksesta huolimatta TKL on kyennyt saavuttamaan ja ylittämään asetetut tulostavoitteensa.

Korjaus- ja huoltotoiminnoissa Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos on käyttänyt pääasiallisesti Tampereen Infran Korjaamopalveluiden palveluita Nekalan varikolla. Näistä palveluista tehdään vuosittain uudistettu erillinen palvelusopimus. Polttoaineiden tilauksesta ja päivittäishuollon järjestämisestä TKL vastaa itsenäisesti.

Tiukkojen ympäristövaatimusten ohella TKL huomioi kalustohankinnoissaan myös erityisryhmien tarpeet. Matkustamisen esteettömyyteen on kiinnitetty erityistä huomiota ja uudet matalalattiaiset linja-autot on varusteltu lastenvaunuystävällisillä avarilla keskisilloilla sekä turvakaarellisella pyörätuolipaikalla. TKL on ollut mukana kalustollaan myös erilaisissa teknologisissa innovaatiokokeiluissa. Näistä näkyvimpinä vuoden 2017 osalta olivat täyssähköbussit.

Tampereen Kaupunkiliikenteen linja-autot ovat käytössä myös monissa merkittävissä paikallisissa tapahtumissa, kuten erilaisten messujen ja urheilutapahtumien yhteydessä. Myös Särkänniemeen saapuvat vieraat ovat jo vuosia päässeet elämyspuistoon TKL:n bussilla.

Kansallisina juhlapyhinä, sekä esim. pikkujouluaikaan, TKL operoi normaaliliikenteen ohella ylimääräisiä vuoroja helpottamaan matkustajien liikkumista kaupunkiseudulla.

Linja-autokalusto

Vuonna 2017 hankittiin 12 uutta linja-autoa. Näistä neljä oli 12 metrisiä, 2-akselisia busseja, mallia Volvo 8908RLE. Kahdeksan autoa oli 14,72 metrisiä, 3-akselisia busseja, mallia Volvo 8908RLE 6x2. Nämä autot on valmistettu Puolan Wroclawissa, Volvo Polska Sp. z o.o. toimesta. Uudet autot täyttävät Euro 6 päästönormit.

Uusien autojen lisäksi hankittiin neljä käytettyä autoa. Näistä kaksi oli 3-akselisia Volvo 8712BLE mallin busseja, toinen päästötasoltaan Euro 5 ja toinen Euro 5/EEV. Autot ovat aiemmin palvelleet HSL-alueen liikenteessä Nobinan ja Transdevin hallinnassa. Kaksi käytettyä autoa oli nivelbusseja, joita hankittiin nyt 14 vuoden tauon jälkeen. Nämä käytetyt nivelbussit ovat Solaris Urbino 18 mallisia. Niiden päästötasot ovat Euro 5 ja ne ovat ennen Tampereelle tuloa olleet Arlandan lentoasemalla Nobina Fleetin omistuksessa.

Vuoden 2017 aikana poistettiin kirjanpidosta kuusi linja-autoa. Lisäksi käytöstä poistettiin kuusi linja-autoa, mutta niiden poismyynti ja kirjanpidosta poisto ajoittuu vuoden 2018 tammikuulle.

Kaluston toimintaa, ajotapapoikkeamia sekä polttoaineen kulutuksen seurantaa jatkettiin kaikkiin uudempiin autoihin asennetulla Volvon Telematics-laitteistolla. Saavutettuja tuloksia käsiteltiin myös osana henkilökohtaisia kehityskeskusteluja sekä palkitsemisen yhtenä mittarina.

TKL:n kaikki linjaliikenteen linja-autot ovat matalalattiaisia. Tämä helpottaa erityisesti liikuntarajoitteisten ja vaikkapa lastenvaunujen kanssa matkustavien asiakkaiden kulkua. TKL:n linja-autokaluston keski-ikä oli vuoden päättyessä 6,9 vuotta.

Kunnossapito

Korjaamo- ja huoltotoiminnot ostettiin aiempaan tapaan pääsääntöisesti samalla toimitilakiinteistöllä sijaitsevalta Tampereen Infran korjaamopalveluilta. Päivittäishuollon palvelut tuotti edellisvuoden tapaan TKL:n tiloissa Serveco Oy. Lisäksi huolto- ja korjauspalveluita sekä varaosia hankittiin mm. merkkikorjaamoilta.

Energia ja ympäristönsuojelu

Polttoaine

Vuoden 2017 ajosuorite oli noin 10 miljoonaa kilometriä. Tietojärjestelmissä olleiden vikojen takia luvussa on kuitenkin saattanut jäädä joitakin suoritteita huomioimatta ja todelliset ajokilometrit olla hivenen suuremmat.

Polttoaineen toimituksesta TKL:lle vastasi edellisvuosien tapaan Neste Oil Oyj, jonka kanssa toimitussopimus oli solmittu vuonna 2016 järjestetyn Tampereen kaupungin liikennepolttoaineiden toimitusta koskeneen kilpailutuksen perusteella.

Vuoden 2017 aikana dieselöljyä ostettiin noin 4,1 miljoonaa litraa. Polttoaineen ohella linja-autojen käyttämää AdBlue-liuosta hankittiin runsaat 130 tuhatta litraa. Nestemäisten polttoaineiden ohella käytettiin energianlähteenä sähköbusseissa sähköä.

Ympäristö

Ympäristönsuojeluun panostettiin erityisesti kaluston uusimisen kautta. Vuonna 2017 hankitut 12 Euro 6 normit alittavaa bussia, sekä neljä Euro 5/EEV normit alittavaa bussia tuottavat merkittävästi vähemmän ympäristökuormaa, kuin niiden alta poistetut Euro 3 päästöluokan bussit.

Ympäristönsuojelun tavoitteita toteutetaan Tampereen Kaupunkiliikenteellä myös henkilöstön koulutuksen sekä mm. polttoaineen kulutuksen huomioivan palkitsemisjärjestelmän kautta.

Ympäristön suojelun ennakoivina toimina TKL on viime vuosina panostanut päivittäishuoltolinjan uudistamiseen ja linja-autojen käyttämien eri nesteiden jakelujärjestelmien uudistuksiin.

Selkeä ympäristövaikutus on myös käynnistetyllä sähköbussiliikenteellä, jonka vaikutukset kohdistuvat ilmanlaadun ohella melusaasteen vähentämiseen kaupungin keskusta-alueella.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että liikelaitoksen toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Johtokunta ohjaa ja valvoo Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa hallinnon, talouden sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. TKL:n toimitusjohtaja johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena sen toimintaa, huolehtii liikelaitoksen hallinnon, talouden ja sisäisen valvonnan järjestämisestä.

TKL:llä on käytössä johtokunnan vuonna 2016 hyväksymä sisäisen valvonnan päivitetty suunnitelma.

Seuraavassa on esitetty sisäisen valvonnan järjestelyt kohdealueittain TKL:llä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvausvastuu, kanne, vaatimus tai oikeusseuraamus, ei TKL:n tiedossa ole.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tuloksen muodostumisesta ja talousarvion toteutumisesta sekä siinä esiintyneistä poikkeamista ja sen johdosta tehdyistä toimenpiteistä sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta kerrotaan tässä toimintakertomuksessa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Johtokunta on hyväksynyt vuonna 2014 TKL:n riskienhallintasuunnitelman, jossa on tunnistettu merkittävimmät toimintaa uhkaavat riskit ja määritelty miten niihin vastataan. Suunnitelma päivitetään vuonna 2018.

Johtokunnan hyväksymän riskienhallintasuunnitelman ohella on aiemmin vahvistettu myös varautumissuunnitelma, jossa on huomioitu erikseen määritellyt tehtävät sekä vastuuhenkilöiden yhteystiedot ja tiedonvaihtosuunnitelmat.

Riskienhallinnan edellyttämistä käytännön toimista vastaa liikennejohtaja sekä kaluston osalta kalustopäällikkö.

Liikennevahinkojen aiheuttamaa riskiä rajataan vakuutussopimuksen omavastuukatolla. Henkilöriskejä käsitellään mm. yhteistyössä työterveyden kanssa.

Tilikauden 2017 aikana ei ole raportoitu vaikutukseltaan suurista tai tavanomaisesta poikkeavista tapahtumista, joista olisi aiheutunut merkittävää vahinkoa.

Omaisuuden hankinta, luovutukset ja hoidon valvonta

Tilikauden aikana TKL:lle on kirjattu runsaat kuusitoistatuhatta euroa omaisuuden luovutusvoittoja vanhojen ja käytöstä poistettujen bussien myynnin yhteydessä. Merkittäviin korvaus- tai muihin oikeudellisiin vastuisiin ei tilikauden aikana ole jouduttu.

Sopimustoiminta

TKL:n sopimushallinta on vastuutettu. Johdon tiedossa ei ole sopimuksista aiheutuneita negatiivisia seuraamuksia.

Arvio sisäisen valvonnan järjestämisestä

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos on tehnyt itsearvioinnin sisäisen valvonnan järjestelyistä sisäisen tarkastuksen kehittämän arviointimallin avulla.

Kokonaisarviona Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen johto lausuu, että Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen sisäinen valvonta on pääosin hyvällä tasolla. Merkittäviä sisäisen valvonnan puutteita ei ole todettu.

Tiedotus ja markkinointi

Joukkoliikenteen asiakkaille kohdennetusta tiedotuksesta ja markkinoinnista vastaa Tampereella vakiintuneeseen tapaan joukkoliikenteen tilaaja.

TKL julkaisee vuosikertomuksen ohella henkilöstölleen kohdennettua sisäisen informaation jakoon tarkoitettua Tilkku-nimistä lehteä.

TKL:n omilta internet-sivuilta löytyy Tampereen joukkoliikenteen palveluihin ohjaavan pääsivun ohella lisätietoa TKL:n organisaatiosta, toiminnasta ja palveluista.

Yli kuudessakymmenessä TKL:n linja-autossa on matkustajille suunnattu sähköinen informaatiotaulu, jossa julkaistaan kaupallisen materiaalin ohella TKL:n sekä Tampereen joukkoliikenteen matkustajille suunnattuja tiedotteita.

Henkilökunta

Henkilöstöhallintoa ohjaa konsernihallinnon ohjeen mukainen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, joka on käsitelty ja hyväksytty TKL:n johtokunnassa. Osana henkilöstösuunnitelmaa on laadittu myös työhyvinvointia ja tuottavuudesta palkitsemista koskevat suunnitelmat. Lisäksi on laadittu erillinen TKL:n henkilöstön työterveyssuunnitelma yhteistyössä Tullinkulman työterveyden kanssa. Näitä suunnitelmia on myös käsitelty yhdessä henkilöstön kanssa yhteistoimintaryhmän kokouksissa.

Vuoden 2017 aikana toimitusjohtaja käytti kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston hänelle delegoimaa päätösvaltaa mm. vakanssien täyttämiseen ja palkkaukseen liittyvissä asioissa.

Vakituisen henkilöstön määrä kasvoi toimintavuonna kuudellatoista henkilöllä määräaikaisten työsuhteiden vakinaistamisen, liikennesuoritteen kasvun ja tukitoimintojen täydennysten myötä.

TKL on monikulttuurinen työyhteisö. Henkilöstöstä oli vuoden 2017 lopussa 22,3% maahanmuuttajataustaisia. Naisia linja-autonkuljettajista oli 7,6%. Henkilökunnan keski-ikä nousi hieman, ollen vuoden lopussa 47,8 vuotta.
Vuosittaisella ammattipätevyyskoulutuksella (CAP) ylläpidetään henkilöstön jatkuvaa ammattitaitoa ja valmiuksia ammatissa toimimiseen. Koulutuksen yhteydessä järjestetään myös kehityskeskustelut, joiden kautta yksilölliset tarpeet ja kehityspolut tulevat hyvin ja laajamittaisesti huomioiduksi.

Vuodelle 2017 oli henkilöstölle asetettu sekä yhteisiä että yksilöllisiä tavoitteita, joiden perusteella maksettiin henkilökohtaista tuloksellisuuspalkkiota kolme neljäsosalle henkilöstöstä. Tämän konsernitason palkitsemisjärjestelmän ohella TKL:llä jatkettiin erillistä osaavan ja työnsä taiten tehneen henkilöstön pienimuotoista palkitsemista ja kannustamista. Henkilöä kannustettiin myös henkilökohtaiseen kunnon ja hyvinvoinnin ylläpitoon urheilupäivien sekä erilaisten liikunnallisten tapahtumien ja kampanjoiden kautta. Myös Tampereen kaupunki osaltaan tuki henkilöstönsä kulttuuri- ja liikuntaharrastusta Tyky Online -setelin kautta.

Työhyvinvointiin panostaminen koetaan tärkeäksi ja tavoitteena on laskea sairauspoissaoloja, joiden määrä pysyi vuonna 2017 vielä edellisvuoden tasolla.

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksella toimii työnantajan ja henkilöstön yhteistyöryhmä, joka kokoontui vuoden aikana yhteensä viisi kertaa. Henkilöstön edustus on myös johtoryhmässä, joka kokoontuu toimitusjohtajan kutsusta.

TKL:n hallinnon toimipiste, liikenteenvalvonta sekä niiden yhteydessä olevat kuljettajien sosiaalitilat sijaitsevat Nekalan kaupunginosassa, osoitteessa Jokipohjantie 24. Samaisella kiinteistöllä toimii myös Tampereen Infran huoltokorjaamo, joka pitkälti vastaa linja-autojen huolloista ja korjauksista. Lisäksi linja-autonkuljettajille on Tampereen joukkoliikenne järjestänyt operaattoreiden yhteiset sosiaalitilat Tampereen kaupungin keskustaan, osoitteeseen Hämeenkatu 23.

Johtokunta

Kertomusvuonna kevätkauden TKL:n johtokunnan puheenjohtajana toimi Matti Rainio. Kaupunginhallituksen edustajana TKL:n johtokunnassa oli Petri Siuro. Tampereen kaupunginvaltuusto valitsi kesällä uudet johtokunnat liikelaitoksille. Samalla johtokunnan jäsenten määrä kasvoi seitsemästä yhdeksään. Syyskaudella toimintansa aloittaneen uuden johtokunnan puheenjohtajana toimi Lauri Helke ja kaupunginhallituksen edustajana Olga Haapa-aho.

Johtokunnan esittelijänä ja tiedotusvastaavana toimi toimitusjohtaja Pekka Pirhonen. Sihteerinä ja johtokunnan tiedottajana toimi johdon assistentti Nastasia Pråhl. Kokouksiin osallistuivat johtokunnan jäsenten ohella asiantuntijoina liikennejohtaja Ilkka Ala-Maakala sekä kalustopäällikkö Kalle Keinonen.

TKL:n johtokunta kokoontui vuonna 2017 yhteensä kahdeksan kertaa ja pöytäkirjoihin kertyi 67 pykälää. Johtokunta teki päätöksiä mm. edellisvuoden tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyväksymisestä, kalustohankintoihin liittyvistä seikoista, linja-autojen huoltosopimusten uudistamisesta, vuosi- ja henkilöstösuunnitelman 2018 hyväksymisestä, sekä talousarvion 2018 ja taloussuunnitelman 2019-2020 hyväksymisestä.

TKL:n johtokunta kevätkaudella 2017

Jäsen	Varajäsen
Rainio Matti, pj (sdp)	Suhonen Pekka
Lager-Ruuti Kaisu, vpj (kok)	Timonen Eeva
Asplund Kirsi-Maarit (ps)	Siren Antti
Hirvimies Johanna (sdp)	Niemenmaa Marjo
Kallio Sami (vihr)	Tammisto Karo
Kosonen Timo (sit)	Ahola Sari
Mahmoud Machaal (vas)	Kemppinen Raimo

TKL:n johtokunta syyskaudella 2017

Jäsen	Varajäsen
Helke Lauri, pj (kok)	Erma Lauri
Leino Joanna, vpj (sdp)	Heino Leena
Ahponen Tatu (vas)	Leinonen Susanna
Kajanto Risto (sit)	Paulamäki Jari
Kallio Sami (vihr)	Hiltunen Petteri
Pihlaja Katri (vihr)	Moilanen Anna
Strömberg Hannele (kok)	Mäkelä Hanna
Suonsivu Suvi (kesk)	Railo Ville
Surakka Tommi (sdp)	Herranen Pentti

Tilinpäätös ja tilintarkastus

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos toimii liikelaitoksena ja kaupungin kirjanpidollisena taseyksikkönä tuottaen yhdyskuntapalveluiden tilaajayksikön tilauksen mukaisia liikennöintipalveluita.

Liikevaihto vuonna 2017 oli 27,9 milj. euroa, kun se aiempana vuonna oli ollut 27,1 milj. euroa. Edellisvuoteen verrattuna Tampereen joukkoliikenteen tilaamat linjakilometrit kasvoivat vain 0,1%, kun taas liikenteeseen sitoutuneiden autojen ajopäivät lisääntyivät 1,9%. Liikenne oli siis aiempaa pirstaleisempaa. Samanaikaisesti TKL:n kyydissä olleiden matkustajien määrä nousi 2,1%. Tehtyä matkaa kohden kustannukset laskivatkin noin kolme ja puoli prosenttia. Toiminnan tehostaminen mahdollisti joukkoliikenteen tilaajalle annettujen hinnanalennusten jatkamisen myös vuonna 2017.

Kulut poistoineen olivat vajaat 26,8 milj. euroa, mikä on puolitoista prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Suurin kuluerä, henkilöstömenot, laski alentuneiden eläkemaksujen ansiosta yli neljä prosenttia, ollen runsaat 16,5 milj. euroa.

Kalustosta tehtiin poistoja ja arvonalennuksia 1,8 milj. euroa, mikä on lähes 0,3 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Investointien määrä ylitti poistot runsaalla miljoonalla eurolla.

Lähes 3,6 miljoonan euron voitollinen tulos on TKL:n liikelaitoskauden korkein ja ylitti selkeästi asetetut tulostavoitteet.

Tilintarkastuksesta on vastannut BDO Audiator Oy. Tilintarkastusta on suoritettu tilikauden 2017 aikana ja tilinpäätöksen tilintarkastus alkuvuodesta 2018.

Toiminta- ja vuosisuunnitelman toteutuminen vuonna 2017

	Toteutunut 1 000 €	Vuosisuunn. 1 000 €
Liikevaihto	27 923	26 600
Muut tuotot	327	250
Kulut	24 905	25 250
Käyttökate	5 446	4 320
Poistot ja arvonalen.	1 846	1 960
Tilikauden yli-/alijäämä	3 600	2360
Investoinnit	2 963	3 000
Suoritteet		
Matkat vaihtoineen, 1000 kpl		20 537
Ajokilometrit, 1000 kpl		10 000
Taloudellisuus/kannattavuus		
Liikevaihdon muutos-%		3,0 %
Käyttökate-%		17,9
Liikevaihto, eur/htv		81 031
Menot eur/matka		1,30
Menot, eur/ajokm		2,68

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Liikevaihto	27 923 367,78	27 105 539,52
Liiketoiminnan muut tuotot	327 049,12	393 444,81
Tuet ja avustukset kunnalta	2 100 000,00	3 200 000,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 152 497,61	-3 895 041,04
Palvelujen ostot	-3 399 935,93	-3 408 063,01
	-7 552 433,54	-7 303 104,05
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-11 775 649,75	-11 595 519,05
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-4 201 411,67	-4 914 056,41
Muut henkilösivukulut	-537 008,91	-764 843,17
	-16 514 070,33	-17 274 418,63
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset	-1 846 090,04	-2 108 419,63
Liiketoiminnan muut kulut	-838 309,10	-476 303,79
Liikeylijäämä (-alijäämä)	3 599 513,89	3 536 738,23
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot ja -kulut	7,74	-16,38
	7,74	-16,38
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	3 599 521,63	3 536 721,85
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 599 521,63	3 536 721,85

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen tase

	2017	2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	12 952 609,11	11 835 499,15
	12 952 609,11	11 835 499,15
Sijoitukset		
Muut saamiset	4 186,00	4 186,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	8 237,57	23 727,63
Saamiset kunnalta	25 242 102,64	22 712 614,61
Siirtosaamiset	178 944,69	181 817,18
Muut saamiset	29 444,83	37 959,24
	25 458 729,73	22 956 118,66
Rahat ja pankkisaamiset	80 758,40	79 650,40
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 496 283,24	34 875 454,21
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	15 216 439,14	15 216 439,14
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	15 647 174,26	11 112 101,71
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 599 521,63	3 536 721,85
	34 463 135,03	30 865 262,70
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	27 900,00	30 400,00
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	827 223,22	806 865,84
Muut velat	234 907,64	289 787,49
Siirtovelat	2 943 117,35	2 883 138,18
	4 005 248,21	3 979 791,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	38 496 283,24	34 875 454,21

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen rahoituslaskelma

	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirrat		
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	3 599 513,89	3 536 738,23
Poistot ja arvonalentumiset	1 846 090,04	2 108 419,63
Rahoitustuotot ja -kulut	7,74	-16,38
Tulorahoituksen korjauserät	-19 206,79	-99 000,00
	5 426 404,88	5 546 141,48
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 963 200,00	-2 842 300,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	16 706,79	73 200,00
	-2 946 493,21	-2 769 100,00
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	2 479 911,67	2 777 041,48
Rahoitustoiminnan rahavirrat		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-2 531 137,33	-2 715 536,02
Saamisten muutos muilta	26 876,96	-5 930,23
Korottomien velkojen muutos muilta	25 456,70	-51 919,73
Rahoitustoiminnan rahavirta yht.	-2 478 803,67	-2 773 385,98
Rahoituksen rahavirta yht.	-2 478 803,67	-2 773 385,98
Rahavarojen muutos	1 108,00	3 655,50
Rahavarojen muutos	1 108,00	3 655,50
Rahavarat 31.12.	80 758,40	79 650,40
Rahavarat 1.1.	79 650,40	75 994,90

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen johtokunta esittää, että ennen varauksia oleva tilikauden ylijäämä on 3 599 521,63 euroa ja tämä siirretään taseeseen omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämän lisäykseksi.

Lauri Helke

Joanna Leino

Tatu Ahponen

Risto Kajanto

Sami Kallio

Katri Pihlaja

Hannele Strömberg

Suvi Suonsivu

Tommi Surakka

Pekka Pirhonen

Yhteystietoja

TKL:n toimisto

Jokipohjantie 24, 33800 Tampere
Aukioloajat ma - pe 08:30 – 15:45
Konttori (040) 8062 541

TKL:n liikennetoimisto

Jokipohjantie 24, 33800 Tampere
Aukioloajat ma - pe 06:00 – 19:00

TKL internetissä

www.tampere.fi/tkl
e-mail: etunimi.sukunimi@tampere.fi